

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

TEOLOGIE

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SPOLUFINANCOVÁNO EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Oblasti vzdělávání v Národním kvalifikačním rámci terciárního vzdělávání

Oblastí vzdělávání se rozumí ucelený a vzájemně související úsek terciárního vzdělávání, v jehož rámci vznikají a uskutečňují se studijní programy. Oblast vzdělávání přitom není pouhým souhrnem v současnosti uskutečňovaných studijních programů s určitým společným jádrem, ale spíše prostorem, který by měl umožnit flexibilní vývoj studijních programů v budoucnu (integrace a další přeměny existujících programů a vznik programů nových).

Oblast vzdělávání je vymezena především deskriptory popisujícími výstupy z učení, které standardizovanou formou vyjadřují cíle vzdělávání a rovněž odrážejí společný teoretický metodologický, případně také filozofický a hodnotový základ dané oblasti vzdělávání.

Obecný popis oblasti vzdělávání zahrnuje zejména:

- jednoduchý a výstižný název oblasti vzdělávání;
- stručný popis historie, povahy a tematického rozsahu oblasti vzdělávání;
- poslání oblasti vzdělávání (co je předmětem a cílem poznávání v dané oblasti);
- uvedení páteřních oborů, které jsou jako akademické disciplíny pro danou oblast vzdělávání charakteristické a určující;
- vymezení cílů vzdělávání v dané oblasti;
- rámcový profil absolventů v dané oblasti vzdělávání s uvedením charakteristických profesí, zejména pak profesí regulovaných, které jsou relevantní;
- vztahy k ostatním oblastem vzdělávání (vč. mezních oborů).

Deskriptory oblastí vzdělávání převádějí volněji formulované popisy oblastí vzdělávání do kategorie očekávaných výstupů z učení – znalostí, dovedností a dalších způsobilostí (kompetencí) absolventů, a to v souladu s národními deskriptory kvalifikačního rámce. Zaměřují se přitom na:

- **odborné znalosti** (konkretizace faktických i teoretických znalostí a stupně porozumění typického absolventa páteřního oboru),
- **odborné dovednosti** (konkretizace výzkumných, uměleckých nebo jiných praktických postupů uplatňujících odborné znalosti dané úrovně).

Pokud jde o obecné způsobilosti, tato kategorie vyjadřuje především kontext, v němž se od absolventa očekává, že bude odborné znalosti a odborné dovednosti uplatňovat, a míru samostatnosti a odpovědnosti, s jakou tak bude činit. Obecné způsobilosti jsou obecně popsány národními deskriptory jako společné napříč všemi oblastmi vzdělávání, a deskriptory oblastí vzdělávání proto tento typ výstupů z učení v zásadě nespecifikují.

Závaznost oblastí vzdělávání

Je přirozené, že existující oblasti vzdělávání zahrnují širokou a proměnlivou škálu oborů s různou mírou akademického nebo naopak profesního zaměření, z nichž některé se nacházejí na pomezí dalších oblastí vzdělávání. Účelem formulace deskriptorů oblastí vzdělávání proto zjevně nemůže být stanovení minimálního standardu platného pro všechny obory v dané oblasti vzdělávání, ani stanovení akademicky optimálního profilu absolventa. **Deskriptory oblastí vzdělávání se budou vztahovat k typickému absolventu páteřního oboru oblasti vzdělávání a budou vyváženě brát v úvahu akademický i profesní účel vzdělávání.** V tom se liší od národních deskriptorů, které představují minimální standard, tedy charakterizují odborné znalosti, odborné dovednosti a obecné způsobilosti, které musí absolvent prokazovat při absolvování daného stupně vzdělání.

TEOLOGIE

STRUČNÝ POPIS POVAHY, TEMATICKÉHO ROZSAHU A HISTORIE OBLASTI

Teologie jako reflexe zdrojů, podstaty i projevů víry, pěstovaná ve vazbě na církevní společenství, ale také podrobující je metodické sebekritice, provází křesťanství po celou dobu jeho existence, během níž nabyla bohatě rozmanitých forem. Vedle svých biblických základů dodnes čerpá z klasických útvarů starověku (patrologie), středověku (scholastika) i novověku (reformace), zároveň se však vyrovnává i s impulsy novodobých filozofických konceptů a s výzvami života v současné lidské společnosti. Posláním teologických oborů je vychovat člověka, jenž je schopen:

- spolehlivě interpretovat písemné prameny,
- soustavně reflektovat křesťanskou víru,
- orientovat se v plurálních výkladech světa a v nejednoznačných situacích lidského soužití.

PÁTEŘNÍ OBORY

Páteřními obory v oblasti teologie jsou:

- biblická teologie,
- historická teologie,
- systematická teologie,
- praktická teologie.

VYMEZENÍ CÍLŮ

Cílem vzdělávání v oblasti teologie je především:

- osvojení metodiky exegese textů (jmenovitě biblických) v jejich původním i současném kontextu,
- znalost bohatství historických i současných forem náboženského (především křesťanského) myšlení a života v jejich interakcích s dalšími kulturními a civilizačními faktory,
- schopnost kriticky a konstruktivně uvažovat o výpovědích křesťanské víry i v dialogu s jinými světonázorovými koncepty,
- teoretická vybavenost k aplikacím křesťanského vyznání v etické a pastorační praxi.

RÁMCOVÝ PROFIL ABSOLVENTŮ

Absolvent teologie je obeznámen se soudobým stavem bádání o Bibli, dějinách církví, křesťanské věrouce a etice i fenomenologii náboženství. Uvykl práci se slovem. Nabyt přinejmenším základních dovedností hermeneutického umění, samostatné reflexe a rozhovoru

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

se zastánci odlišných myšlenkových konceptů. Podle svého zaměření je teoreticky připraven k homiletické, učitelské, liturgické, pastorační a (nebo) diakonické praxi.

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

DESKRIPTORY OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ

	Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program	Doktorský studijní program
	Absolventi studijního programu		
Odborné znalosti	<ul style="list-style-type: none"> • prokazují obeznámenost s biblickými a jinými klasickými texty; • prokazují základní jazykovou vybavenost k četbě těchto textů v originálním znění s přihlédnutím ke specifickým jednotlivých oborů; • prokazují povědomí o látce, metodologických přístupech a odborné literatuře jednotlivých teologických disciplín; • prokazují povědomí o bohatství forem křesťanského a obecněji náboženského myšlení a života; • prokazují porozumění možnostem, podmínkám a využití teorií, konceptů a metod ve vztahu k výzkumným postupům v oboru. 	<ul style="list-style-type: none"> • prokazují schopnost metodicky a porozumivě interpretovat biblické a jiné texty; • prokazují nezbytnou jazykovou vybavenost k četbě těchto textů v originálním znění; • prokazují obsáhlou znalost metodologických přístupů, odborné literatury i faktografie všech kmenových disciplín teologie; • prokazují vědomí o komplexních souvislostech těchto disciplín; • prokazují znalost rozmanitých forem křesťanského a obecněji náboženského myšlení a života v konfesijní i ekumenické perspektivě; • prokazují porozumění konceptům teologického poznání na úrovni jeho soudobého stavu, umožňující samostatné využívání a rozvíjení osvojených myšlenek. 	<ul style="list-style-type: none"> • prokazují systematické pochopení a zvládnutí metodologie a hlubší vhled do obsahu zvolené teologické disciplíny s přesahem do příbuzných oborů; • prokazují rozhojnění znalosti faktografie v oblasti zvolené specializace prostřednictvím vlastního vědeckého výzkumu; • prokazují rozšíření znalosti české i zahraniční odborné literatury se zaměřením na konkrétní doktorskou specializaci; • prokazují komplexní orientaci v teologii jako vědním oboru na mezinárodní úrovni.

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

	Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program	Doktorský studijní program
	Absolventi studijního programu		
Odborné dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • umějí pracovat s biblickými a teologickými texty; • umějí využít základů klasických jazyků; • umějí na základě rámcově vymezeného úkolu použít odpovídající výzkumné postupy k řešení praktických problémů v oboru při uplatnění odborných znalostí a základních metod; • umějí vyhledat a utřídit relevantní informace a písemně zpracovat zadané téma s použitím určené metody, a to způsobem alespoň v základní míře umožňujícím získávat nové, původní informace a na základní úrovni prokázat schopnost kritiky a interpretace pramenů a výkladu jevů. 	<ul style="list-style-type: none"> • umějí tvůrčím způsobem promýšlet přínos křesťanství a jeho hodnot pro společnost na základě práce s přiměřeně interpretovanými teologickými prameny; • umějí samostatně vymezit komplexní praktický nebo teoretický problém a řešit jej tvůrčím způsobem s využitím vybraných teorií, konceptů a metod oboru včetně kritické reflexe; • umějí písemně zpracovat odborné téma s použitím samostatně zvolené metody, kriticky interpretovat zjištěné skutečnosti a klást je do náležitých souvislostí; • umějí použít základní výzkumné postupy v oboru způsobem umožňujícím získávat nové poznatky. 	<ul style="list-style-type: none"> • umějí vykonávat samostatnou tvůrčí činnost v oblasti teologie (koncipovat, navrhovat a realizovat pokročilé výzkumné postupy a podrobit je i sebereflexi); • umějí vytvořit rozsáhlejší dílo, které vlastním výzkumem přispívá k rozšíření teologického poznání.

VZTAHY K OSTATNÍM OBLASTEM VZDĚLÁVÁNÍ

Teologie má vazbu zejména na oblasti:

- filozofické vědy a religionistika,
- filologie,
- historické vědy,
- umění,
- učitelství,
- politické vědy.

CHARAKTERISTICKÉ PROFESE A RELEVANTNÍ REGULOVANÉ PROFESE

Typickou profesí teologa je duchovenská služba v některé z křesťanských církví. Absolvent teologie však nachází uplatnění také ve vzdělávacích, sociálních a kulturních institucích, a to jak církevní, tak i občanské společnosti. Otevřeny mu bývají též profese, které předpokládají spíše obecný rozhled, komunikační schopnosti a flexibilitu než vymezený soubor věcných znalostí.